

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... \$3.00
Ima 10.000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 COR TLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 68. — ŠTEV. 68. NEW YORK, TUESDAY, MARCH 23, 1915. — TOREK, 23. MARCA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

RUSKA ARMADA ZAVZELA AVSTRIJSKO TRDNJAVO PRZEMYSL.

AVSTRIJSKA POSADKA JE BILA PRISILJENA KAPITULIRATI.

RUSI VJELI 9 GENERALOV, 300 ČASTNIKOV IN 50.000 MOŽ.

PO DVESTODNEVNEM OBLEGANJU SE JE MORALA AVSTRIJSKA POSADKA UDATI. — AVSTRIJCI SO VPRIZORILI ZADNJI IZPAD 19. MARCA. HRANE IN MUNICIJE JE POPOLNOMA ZMANJKALO. RUSKI OBLEGOVALNI ARMADI JE PO VELJEVAL GENERAL RADKO DIMITRIJEV. VRHOVNO POVELJSTVO NAD TRDNJAVO JE IMEL FELDMARŠALJANTANT HERMAN KUSMANEK. VELIKANSKO NAVDUŠENJE V PETROGRADU IN DRUGIH MESTIH. IZGUBE SO BILE NA OBEH STRANEH OGROMNE. PRZEMYSL — NAJMODERNEJŠA TRDNJAVA V EVROPI.

Petrogradsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 22. marca. — Trdnjava Przemysl je danes kapitulirala; posadka se je brez boja udala. Rusi so že bili zadnji pripravljani, da se trdnjava ne ore več dolgo časa vzdržati, sled česar ni napravila vest o padcu na nikogar posebnega nusa. Ko je posadki pošla vsa municija in hrana, ji ni preostajalo drugega kot udati se. Iz brzojavne, ki jo je dobilo rusko vojno ministrstvo, je razvidno, da so jeli Rusi 9 generalov, več kot 300 častnikov in 50.000 mož. (Iz londonskega poročaja, da se je udalo samo 25.000 Avstrijcev).

Poveljnik oblegane armade, bivši bolgarski general Dimitrijev, je bil odlikovan s križcem sv. Jurja tretjega razreda, veliki knez Nikolaj Nikolajevič pa s istim redom drugega razreda. Ko je dospela novica o padcu Przemysla v Petrograd, se je potolilo ljudi velikansko navdušenje. Pred uredništvom raznih listov pred vladnimi poslopiji se je brala tisočglava množica. Po nekaterih cerkvah se je bralo hvalne službe božje. Zahvalna pesni je bila tudi v glavnem stanu ruske armade.

Navzoči so bili skoraj vsi častniki ruskega generalnega štaba, kakor tudi car in veliki knez Nikolaj Nikolajevič.

Padec Przemysla je za Ruso velikega pomena, ker bodo sedaj lahko uporabili oblegavalno armado v Karpatih ali pa na Rusko Poljskem.

Avstrijska posadka.

London, Anglija, 22. marca. — Deseta septembra je bilo v Przemyslu 80.000 vojakov; zadnji dan se je zmanjšala posadka na 5.000 mož. Angleško časopisje pravi, da se je trdnjava častno udala. V sedanji vojni se ni nobena trdnjava tako dolgo in tako junaško vzdrževala kot se je ravno Przemysl.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 22. marca. — Uradno poročilo se glasi: — Po štirinajsetnem obleganju se je trdnjava Przemysl častno udala Rusom. Vrhovni poveljnik je bil dobil povelje, mesto izročiti sovravniku, ker se je dognalo, da na vojaštvo in prebivalstvo niso za tri dni hrane.

Avstriji so notranje utrdbe izdejali, uničili vse topove in municije. Padec Przemysla nima takega vpliva na splošni vojni položaj na vzhodnem bojišču.

Avstrijsko poročilo je izdalo avstrijsko vojno ministrstvo sledeče poročilo: — Zadnji teden je začelo ruski primanjkovati živil in municije. Feldmaršalajnant pl. Kusanek je sklenil vprizoriti zadnji izpad, 19. marca ob šestih urah so vdrl avstrijski vojniki v mesto. Vnela se je požar, ki je trajal ur neprenehoma. Ker se niso mogli ustavljati, so se umaknili za 19. na 20. marec so se odšli trdnjavo od sedmih ur zvečer je pa niso mogli. Na 19. marca se je odpravljajo vojniki samo za hrano in municije. Trdnjavni poveljnik je dobil nato po preteku treh dni

uniči ves vojni material in naj kapitulirala.

Obleganje Przemysla.

Petrograd, Rusija, 22. marca. — Garnizija trdnjave Przemysl se je danes udala ruski oblegavalni armadi. Vojaški krogi so mnenja, da je padec te trdnjave za Ruso velikega pomena, ker bodo mogli sedaj Rusi kontrolirati skoraj vso vzhodno Galicijo in uporabiti armado, ki je oblegala Przemysl na drugih mestih. V Petrogradu vlada silno navdušenje. Časopisje izhaja v posebnih izdajah, ljudje se zbirajo pred uredništvom listov in hočejo izvedeti podrobnosti.

Pred par tedni je začela prodirati iz Karpatov proti Przemyslu velika avstrijska armada, ki je imela nalogo prepediti Ruse izpred trdnjave. Ko je dospela armada skoraj v neposredno bližino mesta, so Rusi z vso silo navalili nanjo in po poginili v beg. V tem hipu je bila usoda Przemysla zapечатena. Začelo je primanjkovati živil in vojnega materiala. Na Dunaj in v druga avstrijska mesta so prihajala neprestano poročila, da so izbruhnile v mestu nalezljive bolezni, katerih skoraj ni mogoče preprečiti, ker primanjkuje zdravnikov in zdravil. Medtem se je pa ruska armada vedno bolj oklepala mesta. Ruska artilerija je neprestano obstreljevala utrdbe, infanterija se je pa pod njenim varstvom približevala okopom in kopal strelne jarkove. Zadnje dni je bila artilerija oddaljena od utrdbe komaj štirideset metrov.

Zadnji poskus.

Petrograd, Rusija, 22. marca. — Ko je vprizorila posadka v soboto zadnji izpad, je stopila vsa trdnjavna artilerija v akcijo. Vojaški strokovnjaki pravijo, da so Avstriji pri tej priliki porabili vso svojo municijo.

Lakota.

Lviv, Galicija, 22. marca. — Oni avstrijski vojaki, katere so Rusi vjeli pri izpadih iz Przemysla, so izpovedali, da vlada v mestu lakota, in da med prebivalstvom grozno gospodarijo nalezljive bolezni.

Razen konj ni bilo v mestu nobene živali, katere meso bi se dalo uporabiti za hrano. Zadnji čas so začeli klati tudi konje. Vojaki so se hranili večinoma le s konzerviranim mesom, kar je najbrže tudi vzrok, da so izbruhnile nalezljive bolezni.

Ruske izgube.

London, Anglija, 22. marca. — Vse hvali branilce Przemysla, katere se smatra za najhrabrejše vojsake sedanje vojne. Przemysl je bila najmočnejša in najbolj moderna evropska trdnjava. Rusi so izgubili od začeta obleganja pa do padca trdnjave kakih 70.000 mož.

Rusi so začeli oblegati Przemysl 3. septembra lanskega leta. Oblegali so ga dvesto dni. 3. oktobra je prodrla iz Karpatov proti severu močna avstrijska armada in pregnala oblegavalec. Dva tedna pozneje se je približala mestu nova ruska armada in ga začela oblegati. Od tistega dne je oblegalo trdnjavo neprestano 120.000 do

150.000 mož, ki so pripadali 7., 9., 10. in 11. armadnemu zboru. Armadi je poveljeval general Radko Dimitrijev, ki je rodom Bolgar in se je udeležil obeh balkanskih vojn.

Mesto je bilo zgrajeno v 8. stoletju, v 17. stoletju so ga pa razdejali Tataři, Kozaki in Svedi. V 19. stoletju se je razvilo v važno trgovsko mesto, ki je štelo 50.000 prebivalcev.

V Przemyslu je bilo za časa obleganja veliko slovenskih vojakov. Feldmaršal Herman Kusmanek je bil pred vojno poveljnik 28. infanterijske divizije s sediščem v Ljubljani.

Rusi zapustili Memel.

Berlin, Nemčija, 22. marca. — Oddelek nemške armade je pregnal Ruse iz pristaniškega mesta Memel, katerega so bili pred dvema dnevi zasedli. Rusi se umakajo proti vzhodu.

V severnem delu Rusko-Poljske so Nemci odbili skoraj vse ruske napade in vjeli kakih 400 ruskih vojakov. Uradno poročilo, ki ga je izdal veliki nemški generalni štab, se glasi: Včeraj smo po hudem boju pregnali Ruse iz Memela. Severno od Mariampola, v guberniji Suvalki, so vprizorili Rusi na naše obrambne črte več odločnih napadov, katere smo pa z lahkoto odbili. V severnem delu Rusko-Poljske je položaj neizpremenjen.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 22. marca. — Po mestu se je razširila vest, da se Rusi niso umaknili iz Memela in da so vsa tozadevna poročila neresnična. Hindenburg ima na Rusko-Poljskem premalo vojaštva, da bi ga zamogel poslati v severni del Vzhodne Prusije.

Neka brzojavka naznanja, da so Nemci oddaljili od Ostrolenke samo deset angleških milj in da še vedno obstreljujejo trdnjavo Osovec.

Boji v Galiciji.

Petrograd, Rusija, 22. marca. — Ob celi gališki meji, od Gorlice do rumunske meje, se vrše vroči spopadi med našim in avstrijskim vojaštvom. Avstriji stoji na nekaterih mestih v ofenzivi, kljub temu so pa zelo ogrožene njihove postojanke pri Stanislavu. Pri Gorlicah so bile naše pozicije v veliki nevarnosti, vendar se nam je slednjič posrečilo pognati sovravnika v beg.

Bitka v Karpatih.

London, Anglija, 22. marca. — Neka tukajšnja brzojavna agencija je dobila iz Dunaja brzojavko, ki se glasi: V Karpatih se bje ob celi fronti vroča bitka, katere bo skorajgotovo odločilna. Najhujši spopadi se vrše v okolici prelazov Dukla, Užok in Lupkov. Rusi so dobili velika ojačenja in si na vse načine prizadevajo priti preko Karpatov v ogrsko nižino, odkoder bi jim bila prosta pot do Budimpešte. Na cesti med Stryjem in Munkačcem stoji Avstriji v ofenzivi.

Rusi pred Černovicami.

London, Anglija, 22. marca. — Iz Bukarešte naznanjajo, da so se Rusi približali reki Prut, čez katero so že začeli graditi pontonske

Z zapadnih bojišč.

Položaj neizpremenjen.

Nemci so razstrelili francoske zakepe pri Bagatelle. Delno napredovanje Francozov.

BOJI PRI LORETTE.

V Alzaciji se še vedno vrše boji za posest pozicij na višinah pri Reichackerkopf.

Berlin, Nemčija, 22. marca. — V današnjem uradnem poročilu nemškega generalnega štaba se poroča, da se je odbilo francoske naskoke na treh različnih točkah na zapadnem vojnem pozorišču. V poročilu se glasi: "V zadnji noči vprizorjeni poskus, da se zavzame nemške pozicije na južnem obronku Lorette-griča, se je popolnoma izjalovil. Istotako je ostal brezuspešen neki drugi francoski nočni naskok na naše pozicije severno od Mesnilles-Hurlus, v Champagne." Preko 800.000 vojnih jettnikov. V Nemčiji se nahaja sedaj 9000 častnikov in 801.000 vojakov v vojnem jettništvu. Tozadevno poročilo je bilo danes objavljeno. V nemško-francoski vojni je znašalo število vojnih jettnikov 383.000 mož.

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 22. marca. — Francosko vojno ministrstvo je objavilo danes popoldne sledeče poročilo: "Severno od Arras, pri Notre Dame de Lorette, so nam odvzeli Nemci preteklo soboto potom protinaskoka del naših pozicij, katere so pa včeraj zopet dobili nazaj. Pri La Boisselle, severoiztočno od Albert, se nadaljuje z minko vojno. Razstrelili smo eno utrdbo Nemcev ter zasedli večji del nastalih duplin. V mesto Rheims je padlo v nedeljo približno 50 granat. V Argonih smo potisnili sovravnika na dveh mestih nazaj. V bližini Bagatelle smo razstrelili tri mine. V večernem poročilu francoskega generalnega štaba se glasi, da drže Francozi na višini pri Lorette vse pozicije, za katere se vrše že dva dni boji. Pri Les Eparges so vprizorili Nemci pet zaporednih naskokov ter so skušali s tem zopet dobiti nazaj izgubljene pozicije. Vseh pet naskokov se je odbilo. Francozi so nadalje napredovali severno od Badonvillers.

Zeppelinji pri Calais.

Calais, Francija, 22. marca. — Zeppelinji so se pojavili včeraj ponoči, skoro ob isti uri, ko se je vprizorilo zračni napad na Pariz. Sprejelo se jih je pa s tako ostrim ognjem, da so se obrnili, predno so dospeli v bližino mesta.

Zeppelinji so prišli od morskostrani, a šumenje motorjev je predčasno naznanilo njihov prihod in francoska artilerija je namerila topove proti zračnim križarkam. Domneva se, da so hoteli Zeppelinji metati bombe na železnico in pristanišče.

Izgube Kanadcev.

Ottawa, Kanada, 22. marca. — Glasom danes izdanega seznama izgub znašalo število v Franciji padlih, ranjenih in pogrešanih Kanadcev 375 mož. Skoro vse izgube so se završile v bojih pri Neuve Chapelle.

mostove. Reko bodo poskušali prekoriniti in zasedli glavno mesto Bukovine, Černovice, katero so imeli v sedanji vojni že dvakrat v svojih rokah.

Avstriji proti Črnogorcem.

Havre, Francija, 22. marca. — Iz Cetinja poročajo, da je avstrijska artilerija 17. in 18. marca z vso silo obstreljevala črnogorske postojanke. Avstrijska infanterija je nameravala pri Grahovu vdreti v Črnogoro, toda Črnogorci so jo vrgli nazaj. V poročilu je omenjeno, da so črnogorske izgube v primeri z avstrijskimi malenkostne.

Italija se pripravlja

z mrzlično naglico.

Vsled padca Przemysla se je tudi izpremenil položaj; z ozirom na zahteve Italije.

POTEK POGAJANJ.

Italija je ustavila ves železniški promet z Nemčijo preko Švice. Zračno brodovje.

Rim, Italija, 22. marca. — Vlada je odredila prekinjenje tovrstnega železniškega prometa z Nemčijo preko Švice. Kaj pomeni ta odredba je jasno. Pomeni namreč, da bo segla Italija po orožju, ako bi ne imela sedaj vršča se pogajanja zadovoljivega uspeha.

Vest o padcu avstrijske trdnjave Przemysl je vzbudila splošno pozornost. Padez znači, da je bila avstrijska vojna umetnost popolnoma ponесrečena stvar. Iz Benetk se poroča, da so se pričeli seliti iz Trsta starejši ljudje. V mesto pa prihajajo avstrijske in deloma tudi nemške čete, obstoječe iz artilerije.

Italijanska mornarica je že dobila povelje, naj poostri pozornost. Italija se očitno pripravlja na morskoe ekspedicijo, vendar se pa še ne ve, ali ima italijansko brodovje za cilj polotok Galipolis, kjer bi podpiralo francosko-angleško brodovje ali pa iztočno obal Jadranskega morja.

20 novih podmorskih čolnov. Iz zanesljivega vira je znano, da se je pomnožilo italijansko mornarico za 20 podmorskih čolnov.

Italijansko zračno brodovje.

Polkovnik Morris, poveljnik italijanskega zračnega brodovja, je izjavil, da obstaja italijansko zračno brodovje v sedanjem času iz 300 aeroplanov in iz 20 vodljivih zrakovplovov, kar je dosti za eventualno vojno.

Policija je dobila naročilo, naj strogo nadzoruje avstrijske in nemške podanike, ki se nahajajo v Italiji.

V oceni vladne odredbe, da se ustavi ves tovorni promet z Nemčijo, pravi "Giornale d'Italia", da je tak korak potreben, ker mora imeti Italija na razpolago ves železniški material.

Potek pogajanj.

Rim, Italija, 22. marca. — V diplomatskih in političnih krogih so mnenja, da se je situacija z ozirom na padec Przemysla popolnoma izpremenila. Padec pomenja hud udarec za avstrijsko nemško orožje in pogajanja se morajo vršiti sedaj čisto v drugačni smeri. Domneva se, da bo izjavila Nemčija na Avstrijo hujši pritisk, da ugodni zahtevam Italije. Vsled tega je še vedno mogoče, da se bo dosegel sporazum.

Mirovna pogodba z Rusijo.

Washington, D. C., 22. marca. — Tajnik Bryan in ruski poslanik Bakmetev sta podpisala danes mirovno pogodbo med obema državama. Ta pogodba je ena izmed številnih, katere je sklenil tajnik Bryan z inozemskimi državami.

Našim čitateljem.

Sredi prihodnjega tedna pričnemo priobčevati v "Glas Naroda" na zadnji strani nov roman "BEDAK".

Roman je res umetniško delo, eno najboljših, kar nam jih je nudila moderna nemška literatura. Pisatelj Bernhard Kellermann, ki si je pridobil s svojimi deli namah svetovno slavo, nam slika tu na mojstrski način značaj ljudi. Upamo, da bomo ustregli s tem romanom svojim čitateljem, v svesti si, da smo jim nudili res dobro čtivo, ki je vzvišeno nad navadnimi "šund"-romani. Uredništvo Glas Naroda.

Mir v Dardanelah.

Ojačenje brodovja.

Koncentracija turške armade za napad na Egipt. Poročilo turškega poveljnika, Džemal paše.

NOVA POROČILA.

Neki nemški poročevalec slika boj med turškimi forti in zavezniškimi brodovjem.

Tenedos, 22. marca. — Trajno neugodno vreme je včeraj oviralo vse operacije zavezniškega brodovja v Dardanelah. Kakor se je danes zaznalo, so druge bojne ladije sprejele na krov celo posadko potopljenega angleške križarke "Ocean".

London, Anglija, 22. marca. — Poročevalec "Daily Mail" naznanja iz Aten, da so dospela nova ojačenja brodovja v Dardanelah, ki bodo omogočila nadaljevanje operacij, kakor hitro se izboljšajo vremenske razmere. Na lice mesta je dospelo več francoskih in ena angleška bojna ladija.

Carigrad, Turčija, 22. marca. — Džemal paša, poveljnik turške armade, ki je koncentrirana za vpad v Egipt, je sporočil vojnemu ministru, da je dokončal vse priprave ter da bo v par dneh odkorakal proti Kajiri.

Poročevalec slika boj.

Berlin, Nemčija, 22. marca. — Poročevalec Wolffovega urada slika v nekem poročilu boj med ladjami zaveznikov in turškimi forti dne 18. marca, ob kateri priliki so izgubili zavezniki tri bojne ladije. Boj je trajal sedem ur ter je bil tako silen, da so se tresla tla na več milj daljave. Dim in od krogelj v zrak vržena prst je zatemnjevala ozračje v okolici fortov. Tekom najhujšega obstreljevanja je zadela bojna ladija "Bouvet" na mino ter se kmalu potopila. Malo časa pozneje sta bili poskodovani dve angleški bojni ladiji, ki sta se bili umaknili v uhođu v Dardanele.

Poročevalec pravi, da je bilo to prvi pot, da so se mudile ladije zaveznikov dalj časa v bližini turških fortov in da je bil uspeh za Turke izvanredno ugoden. Brodovje je izstrelilo preko 2000 granat, ne da bi razdejalo en sam fort.

Premorska agencija poroča, da leži v bližini otoka Lemnos sedem angleških in francoskih bojnih ladij, ki so bile poskodovane pred Dardanelami. V nekem poročilu z Malte se glasi, da je bila francoska križarka "Amethyst" za dalj časa stavljena izven boja.

Amerikanci so utonili v Bosporu. Carigrad, Turčija, 22. marca. — Pri poskusu, da pridejo na kanonski čoln Združenih držav "Scorpion", so utonili v soboto zvečer tekmo viharja poročnik Brickner in trije moške posadke. Poročnik Babbit in en mornar sta se rešila.

Podmorski čoln pri Doverju.

Dover, Anglija, 22. marca. — Neki nemški podmorski čoln se je prikazal danes pred Deal, osem milj severno od Doverja in komaj podrgno miljo ost obali. Zapazili so ga ribiči, ki so oddali nato alarm. Ko so dospeli na lice mesta bojne ladije, je podmorski čoln že izgnil.

MOHORJEVE KNJIGE

za leto 1915

so vendar enkrat dospelo. Danes smo jih pričeli razpisovati naročnikom. Kdor želi dobiti 6 knjig in sicer: 1. Koledar za leto 1915; 2. Mesija, 1 zvezek; 3. Mladim slovcem, 2 zvezek; 4. Zgodovina slovenskega naroda, 4. zvezek; 5. Slovenske večernice, 68. zvezek; 6. Duhovni boj (molitvenik), naj nam dopošlje

1 DOLAR

Knjige odpošljemo, ali po pošti, ali ekspresom. Slov. Publishing Co.

Položaj v Mehiki.

Washington, D. C., 22. marca. — Iz vseh poročil, ki so došla danes semkaj, je razvidno, da se pripravlja največja bitka, ker se jih je vojevalo tekom sedanje revolucije. Vršla se bo v bližini pristaniškega mesta Tampico, General Alvaro Obregon se nahaja s svojimi 30.000 možmi iz Mexico City na poti z namenom, da odreže generala Villa od njegove vojaške operacijske baze ter ga na ta način uniči. Villa se nahaja s svojimi 20.000 možmi v Monterrey ter se domneva, da ima več tisoč mož ob železniški progi iz Monterrey v San Luis Potosi, ob kateri se približuje sprednja straža armade generala Obregona. Iz današnjih poročil, ki so došla državnemu departmentu, se da sklepati, da se bô nahajal general Villa v par dneh v posesti Tampica in carskih dohodkov tega mesta. V Tampico bo najbrž ostal toliko časa, da opremi svojo armado s proviantom, nakar bo pričel s konečno kampanjo proti Carranzu, ki se nahaja v Vera Cruzu. Domneva se, da bo administracija priznala vlado Villa v Mehiki, kakor hitro bo vlada v Washingtonu prepričana, da bo mogel Villa vzdržati v Mehiki mir in red.

Vlak skočil iz tira.

Bridgeport, Conn., 22. marca. — Boston ekspresni vlak, iz New Yorka v Boston, je skočil danes iz tira na Washington mostu v Connecticut. V slabotna ograja je obvaroval vlak pred uničenjem, ki bi sicer padel v reko. Težko se je ponesrečil le neki Henrik Bubee iz Springfielda, ki je skočil iz vlaka, ko je slednji zapustil tir. Prevedli so ga hitro v neko bolnico v New Haven. Glavni manager J. A. Droege, ki se je takoj informiral glede vzrokov nesreče, je izjavil, da je bila kriva nesrečo prevleka naglica, s katero je vozil vlak. Ker so se pa izlozile tračnice, se tudi glasi, da je pripisovati temu dejstvu krivdo. Boston ekspresni vlak se ne ustavi v Bridgeport. Potnike se je prevedlo nazaj v Bridgeport.

Nad pet milijonov analfabetov.

Washington, D. C., 22. marca. — V Združenih državah je 5.500.000 možkih, ženskih in otrok, starih nad deset let, ki ne znajo niti pisati, niti štati. Tozadevno poročilo je objavil hišni komitej za vzgojo.

Avstrijska cenzura.

Iz Benetk se brzojavljajo, da se izvaja v Avstriji najstrožje cenzuro in da prebivalstvo prav ničesar ne ve o resničnem položaju stvari. Gotovo je, da ne vedo sedaj še ničesar o padcu Przemysla. Rim, Italija, 22. marca. — Odlična oseba, ki pride večkrat v stik z nemškim poslanikom von Buelow, je izjavila, da se pogajanja glede odstopa Trenta in Trsta vedno otežkočana vsled zahtev Rumunske, ki je baže izjavila, da hoče na vsak način Sedmograško v slučaju, da bi se odstopilo Italiji Trento in Trst.

Nižje cene za denarje v staro domovino.

Pošiljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Primorsko, Korosko, Tirolsko, Češko, Hrvaško in Ogrsko tako zanesljivo kakor pred vojno. Iz poslovanja zadnjih treh mesecev smo se da dobrega pričeli, da pride denar tudi sedaj sigurno v roke naslovnikov. Vojakom se ne more sedaj denar pošiljati, ker se nikdar za gotovo ne ve kje se nahajajo, in nam skoraj vsako pošiljatev za vojake e. kr. poštini urad vrne. Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov, in one osebe, kateri se ima izplaščati.

K		D	
K	\$	K	\$
5....	.90	120....	20.40
10....	1.80	130....	22.10
15....	2.65	140....	23.80
20....	3.50	150....	25.50
25....	4.35	160....	27.20
30....	5.20	170....	28.90
35....	6.05	180....	30.60
40....	6.90	190....	32.30
45....	7.75	200....	34.00
50....	8.60	250....	42.50
55....	9.45	300....	51.00
60....	10.30	350....	59.50
65....	11.15	400....	68.00
70....	12.00	450....	76.50
75....	12.85	500....	85.00
80....	13.70	550....	93.50
85....	14.55	600....	102.00
90....	15.40	650....	110.50
95....	16.25	700....	119.00
100....	17.10	750....	127.50
110....	18.70	800....	136.00
		850....	144.50
		900....	153.00
		950....	161.50
		1000....	170.00

Jugoslavanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-

dock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Bar-

berton, O.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS KASTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Avenue, N. E. Cleveland, Ohio.

JOHN KRZISNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28. St., Lorain, O.

JOSEPH PISHLAR, 308-6. St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI OLBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1,

Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely,

Minn.

JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, št. 114, Ely,

Minn.

Vsi dopisi tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega porotnega odbora.

Na osebnih ali neuradnih pismih od strani članov se ne boče oziralo

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Na jezo.

Spisal Milan Pugelj.

Spri se je z ženo, razbil v veži tri največje lončene skledice in premisljal med tem, kaj bi na to jezo še napravil. Takoj mu je šnila prava misel v glavo. Planil je nazaj v hišo, kjer je šumela žena gor in dol, upirala roke ob boke in vsa zaripljena zmerjala in zmerjala. Odprl je malo rdečo omarico v steni in vzel iz nje velik ključ.

V zidnico mi že ne greš, je prsknila žena, na mestu obstala in udarila s peto ob tla.

Pa se poskusiva, če ti ni prav!

Gledal jo je samo z belino, posadil na glavo klobuk in trdo in brezbržno odšel.

Fej te bodi, fej te bodi, so letele besede za njim, a on je zavil za hišo in preko polja.

Bilo je konec maja in vse je zelenelo in svetlelo. Skrjanci so peli v zraku, metulji so križali pot, in solnce je bilo toliko, da se je zdelo, kakor bi se vsa ogromna krajina na glas smejala.

Tu in tam po njivah so delali moški, nekje pod mejo so pele ženske, a kmet je korakal neusmiljeno po nežnih travicah, ki so rastle iz pota. V košeni, obriti obraz je bil rdeč, dihala je globoko in debelo, gledal je v tla in skremžil večkrat ustne, kakor da hoče zakleti.

Onstran njiv je stopil v gozdček in onstran gozdčka jo je mahal z hlastnimi koraki proti goriam. Kolikon solnce je bilo tam, koliko zdravega in milega sijaja! Podolgovata holma ob desni in levi kakor božja kolena, a med kolena samo zeleno božje krilo, kjer se koti od diha nebeskih ust in razvija od božanjah blagih nebeskih rok edino zemsko dete božje, vinskata trta in njen tajni sveti evet in sad.

He, tista bela glava, ki gleda tam iz rebri, to je prvi zidanica. V njej je hlad in mir, in ob njenih stenah spijo temni in visoki sodi in za njihovimi degami leže rdeča in rumena jezera, čista in hladna in opojna, skrivajoča v sebi mogočen vonj, ki poživlja naše prsi in moč, ki draži kri in jo vodi po žilah, da je stari mlad in bi se igral z mladenko, ki ji poganja iz neder prvi evet. Tu so doma vinski duhovi, ki ščetajto jeseni od posode do posode svoje tajne pomenke.

Kmet porine v vrata ključ, obrne ga in obstane pred pragom. Vrata zavilijo in zlezejo daleč nazaj. Iz nizke temine se vlije val močnega in hladnega vonja, ki je opojen in močan, kakor da bi bil živ duh, ki se je privlačil oblaku enako iz črnega sode.

Kmet stopi v hram, seže na polico nad vrati in izbere dve lančeni posodi. Nese jih na prag, ogleda jih, če ni na dnu pajka ali pajčevine, stopi k velikemu sodu in natoči obe posodi do vrha. Od stene si prinese malo mizo, privali tnilo, sede nanje in prične piti. Pije nekoliko in že je pozabljena žena, ki z jezikom pika in grize, še nekoliko pije in že so zatoniše skrbi kakor solnce za gore, in že je posijalo novo, svetlo solnce zadovoljnosti in dobre volje. He, bili so čisti, se domisli, ko je imel dvoje deklet zares in tri dekleta za kratek čas in vseh pet se je putilo za njegov fantovski stan.

— He, katera mi ga vzame? Ti, Marijana, že ne, ker ho- diš kakor gos, in ti tudi ne. Uspeta, ker vidiš okoli vogla, in tudi ti ne, Luceja, ker imaš usta tako velika, kakor nebeška vrata. A ti, Doroteja, imaš nekaj, kar pozna da zdej samo jaz in ti! To mi je všeč in kaj se ve, če me ne zmoti vrag, da se zavežem s teboj za vse kvatre!

— Holadra, mrmra kmet, lepe misli in dobro je, da sem sam!

Ali že mu šine v glavo spomin na kmeta, ki je ugnal sodnika samega, in žal mu je, ker je sam in ne more nikomur povedati dobre in važne prigodbe. Pije in pi- je, oddahne se, potegne z dlanjo preko ust, stopi na prag in gleda po jasni rebri. Gleda nekaj časa in zagleda nekaj črnega, ki se premika tam spodaj med zelenjem.

— He, he, kriči, Turek ali kristjan, ali kdor si božji, stopi k meni, prijatelj!

Postava obstoji, obrne se in naenkrat jo mahne kar počez proti zidnici.

— Ha, ha, se smeje kmet, to si pa ti! Tisti mlinar, kogar mljn mleti noče, kadar je kaj moče, kadar je pa suša, pa poslušaj.

Mlinar, dolg, suh, kocinast in skrčav, pravi, da je nesel vrečo moke konjederu za hrib. Slišal je pa tam izza nekoga zidu take glasove, kakor bi imela siva baba konjederka k jaslim priklenjene vrage mesto konj. Še po dnevi ga je bilo groza.

— Stopi naprej, pravi kmet, pa poskusiva tega-le, ki bolj pogreje kakor vsako dekle!

— Pa ga daj sem, Urh! Baba, veš, pa že tako gleda, da ti ne gleda, da ti ne gre iz spomina.

— Katera baba?

— Konjederka! Prekrel bi jo, če bi se je ne bal. Kaj veš, s kom je v zvezi?

— Z moškimi je bila, dokler je bila za kaj, zdaj je pa taka, da še zadnji petelin za njo ne kav- sne!

— Urh, primi se za jezik, da ti ne prekličie more v hišo ali pa bolezniki k svinjam!

— Če bi bil videl, mlinar, da bom tako mevžo dobil za tovari-

ša, pa bi vzel svojo babo s seboj, če sva tudi skregana. Zakaj ona se ponoči vsega boji, samo moža ne. Pij, mlinar, na, natočil sem že!

Mlinar pije in pije in ko postavi posodo na mizo, obližne šteti- naste brke, išče z očmi po temnih kotih, najde vlažno tnilo, ga privleče k mizi in sede nanje.

— Kaj pa zdaj misliš? vpraša kmet. Kaj se ti zdi, da boš pil, pa molčaj zraven? Povej mi kaj, če nimaš take glave, kakor lauska repa, ki je bila vsa župla.

— Hej, ali ti veš, da jo je vrag ponasnjal! O res je tako: lani je vso repo vrag ponasnjal, zato je bila taka. To mi je povedala tista Katra s Kravjega roga, ki vidi samo na levo oko in še na tisto skoro nič. Pravi, da ga je videla.

— Ti si desetkrat slabši od mo- je babe. Zakaj moja baba ni za nič, je pa le za tisto dobra, za kar je, ti pa, fej te bodi, imaš babji gobec, pa se baba nisi.

— No, no, mrmra mlinar, kaj me pa nabadaš?

— Povej mi kaj, kar bo zame, glej ga hudimana! Pij, na, pa o- brni jezik po človeško.

Mlinar pije, kakor vidi kmeta, postavi posodo na mizo, se obrise in reče:

— Ti, Urh, ki hočeš biti bolj muhast, kakor so muhe, ene pa vendar ne veš!

— Pa jo povej, če je kaj prida.

— Tega ne veš, kako je ugnal kmet orožnika.

Kmet se čaha po temnu, včasih potegne vase tako globoko sa- po, da zahrči, mrda zaničljivo z ustnicami in reče:

— Mlinar, od tebe pa ne pričakujem prave. Če pa kaj velja, ga bova pa vsak pet takih mer, pa še ne pojdeva.

— No, vidiš, to je bilo tako. Moj stric, ni res, moj ujec, ker je bil moje matere brat — bog ji daj dobro, nahuja jo je strla — moj ujec je imel tako-le slabost za divje zajčke. Če je zval, da hodi kateri v deteljo, pa si je izbral krepele, in če je le mogel, ga je kresnil za dolge uh- lje, da še zavičiliti ni imel časa. Imel je tudi pihalnik, ki ga je na- bijal po ves večer. Če je ponoči zaplašil z njim kakega zajčka, je pa tako nazarensko počilo, da je bila vsa hosta pokonci. In tudi vsačasi smo mislili, da gredo Turki nad nas, pa je bil le našega ujeja pihalnik. No, le čakaj, da ti povem naprej. Ravno zato pa, ker je imel ta pihalnik tako strašno glas, je naš ujec nekaj drugega potuhtal. Pri nas v vasi ni konj, kakor veš, samo vole imamo in krave. Včasih pa pride Ribničan z rešeti in piskri, on pa ima ko- nja, tistega sirea, ki nima nič re- pa. Tisti sirez pa je imel rep, ker je drugače ne bil dobil naš ujec žime, iz katere je spletel zanjke. Sicer je bil privezan pod Debelo- glavčevim kozolecem in tam ga je naš ujec omulil. Vidiš, in zdaj ti bom šele povedal, kako in kaj. Ujec je nastavlil zanjke po tistih krajih med grmovjem, kamor se hodili zajčki. Pa je marsikateri- ga dobil, ki je evilil in otepal. Hitro mu je vzel sapo in ga stla- čil pod plašč. Veš, enkrat pa — poletni popoldne — ti gre ujec in se muza, ker že od daleč vidi dol- gouha, kako se zaman sili in pu- ti naprej. Stopi dalje, postopi ma- lo tako-le, prime zajčka, se ozre okoli sebe in — o, satan in kro- ta! — zagleda tam orožnika, ki je vse videl in prihaja bliže in bliže. Ujec prične nekaj ščeteta- ti pri tilniku in zadaj po glavi. Naenkrat sname zanjko z zajč- kove noge, dene ga bolj na rahlo med kolena, pa ga prične tepsti po zadnji. In zraven govori:

— Ti capin grdogledi, ti! To- rej dobil sem te, uho tatinsko! Ali boš še hodil moje zelje glodat, kaj? Ali boš še hodil moje zelje glodat, kaj?

Orožnik pride in pravi:

— Kaj pa vi počenjate?

— Zajca sem ujel, ker hodi v moj zelnik. Že prej sem mu ob- tal, da jih bo dobil, zdaj ga je pa doletelo!

Ujec izpusti nato zajčka, ki jo odbrise med steljo in grmovjem, orožnik gleda v tla in nekaj za- se brunda.

— Kaj pravite, vpraša ujec, ali bo še prišel v moj zelnik, ali ga ne bo več?

— Hajd k vragu, buča zvita, je odgovoril orožnik in šel svojo pot.

— To-le sem mislil povedati, neha mlinar, ali je prava, ali ne?

— Še smejati se ne morem, pravi kmet. Nič prida ni. Vidiš, jaz vem pa tisto, v kateri je ugnal kmet sodnika samega!

— I, ta bo pa bos!

— Jo bomo pa obuli. Pij, mlinar, da boš laglje poslušal.

Pila sta in pila in nista opazi- la, kako zahaja zunaj solnce. Cim manj svetlobe je prihajalo skozi vrata, tem svetlejšo so jima bile oči. In dihala sta globlje in težje.

— Ali ti veš, kje je Cirknica? je vprašal kmet.

— Na Notranjskem kali.

— Kaj pa je tam, mlinar?

— I, župnik menda, cerkev, kmetje!

— Ali misliš, da je Cirknica vas?

— Trg bo!

— Nič trg, mesto, mlinar!

— Trg bo!

— Mesto, moka spridena, je zakričal kmet. Mesto je! Tam je moja baba doma, pa misliš, da ne bo mesto? Kaj pa ti veš, ki še čez hrib nisi nikoli pokukal!

— Da je trg, to pa je prav vem!

— Ni, je udaril ob mizo kmet. Misliš, da ti v vasi odstejejo peto- to tolarjev, če jih rešiš nepre- skrbljenega dekleta? Zakaj pa že sedmo leto poslušam, da je ona iz mesta doma, jaz sem pa zarob- ljen kmet? Če mi ne daš prav, pa te vržem skozi vrata!

— No, po bodi kakor želiš! Če- prav je trg, pa le naj bo mesto!

— Nič zavoljo tega, ampak za- to, ker je!

— No, dobro!

— Kaj, ti boš moje pamet po- stavljaj narobe?

— Ne zameri! Pil sem preveč in jezik se mi valji po ustih ka- kor sirov štrukelj, ki ga ne moreš pogoltniti! Zdej sam ve ne vem, kaj je Cirknica: ali je trg, ali je mesto.

— Kaj si ti misliš, kaj je nada- lje pri Cirknici?

— He, to pa vem! Tisto jeze- ro, ki spomladi izgine in jeseni spet pride. Poleti kose po dnu, jeseni se pa vozijo v čolnih in ri- be love. To vse vem.

— No, zdaj pride tisto, mlinar, kar sem ti mislil povedati. Veš, moj žlahtovec, moje žene po pu- lu stric — pri hiši se je reklo pri Kapunu — ta je bil tisti, ki je ugnal sodnika.

— E, e!

— Kaj pa meketaš kakor ova- ca? Ugnal ga je!

— Kako pa?

— Vidiš, ta je pa taka-le, mlinar. Tisti žlahtovec moj, trden kmet, je rad kako ribo pohrustal. Posebno so mu dišali sulci, ki so imeli včasih po osem in tudi po več funtov. Sam si je izpilil doma iz starega železa osti, pa je tako- le pod mrak sedel v čoln in po- gledal, če leži kje blizu kakšno ribje poleno. Večkrat je kaj na- bol in prinesel domov. Enkrat pa ga nekdo opazi, in birič mu pri- nese papir, ki ga je klicel na so- dišče. Tisti kmet gre in pride pred bradatega sodnika, ki ga vpraša, če ve, zakaj je prišel.

— Čeprav gledam in govorim, reče kmet, tega pa, zakaj sem po- klican, le ne vidim, in ne vem.

— Vi ste, pravi modro sodnik in gleda v sive papirje, vi ste lo- vili ribe. Zakaj ste jih pa lovili?

— I, ker so bežale, gospod!

— Le pametno govorite, ga svari sodnik. Ribji lov v jezeru je prevzel graščak.

— E — he, gospod sodnik, po- maha kmet, saj jaz nisem lovil na njegovem, saj jaz sem lovil na svoji parceli, nad svojim travni- kom!

— Nič, maje sodnik glavo, vsa voda je graščakova!

— Če je pa taka, kima kmet, in zahteva s kazalcem, potlej pa rečem enkrat za vselej kar na tem mestu to-le: Graščak mora v štiriindvajsetih urah spraviti vodo z moje parceli!

— Kam? vpraša začudeno so- dnik in kmet se obregne: Kamor hoče, kaj me to briga! Volk je lužo izpil, pa je zato počil, graš- čak pa menda ne bo počil, ker ima trebuh kakor kovačev meh!

Sodnik čeka nekaj po papir- ju in reče:

— Oče, vi ste bik!

Kmet, moj žlahtovec, tudi pre- mišlja. Gleda v tla, se muza, pa dvigne čez nekaj časa oči in po- niglavo povpraša:

— Kaj ste vi, gospod sodnik, vol?

— Hehehe, hehehe, se smeja mlinar in preklada omahujočo glavo z desne na levo. Hehehehe, hehehe!

— Tako je ugnal z besedo so- dnika, neha kmet svojo zgodbo. Jaz pa, doda, bi ugnal še koga drugega, še koga drugega ti pravim! Ugnal bi, poslušaj, mlinar, ugnal bi hudiča samega!

— Ježeš pomagaj, zastoče mlinar in se stisne kakor mokra ko- kova.

— Pa veš, s čim bi ga ugnal? S pijačo, ti povem, s pijačo bi ga, da, hudiča samega, če je prav že- jen kakor devet kovačev!

— Ježeš pomagaj, zavajka mlinar in se še bolj skrči. Drži je- zik, da ga še res ne priklješ!

— Toliko mer, kolikor jih po- cedim jaz, jih tudi sam satan ne spravi pod streho. Pa naj pride sem, če ne verjame!

Mlinar zdrsne naenkrat pod mi- zo in obleži pijan in prestrašen.

— Ježeš pomagaj, stoka od tal, ne govori tako, ker je pod mizo tako čuden duh, kakor bi po pe- klu smrdelo.

— Kar sem dejal, sem dejal, pravi kmet in udari s posodo po mizi.

Zunaj je že večer, a ves svetel in jasen. Zvezde gore in luna sveti naravnost v hram. Okoli in okoli vse evrči in šumlja, vse se giblje in ziblje v tih sreči, ki jo izdihava to nebo z zvezdami in mesecem. V dolini pojo fantje.

Kmet naenkrat sliši neko drob- ljenje in zdi se mu, kakor bi te- kla okoli hrama srna. Prime vrč, pije in pije in preko vrča vidi naenkrat črnega kozla s kratki- mi rogmi in dolgo brado. Kozel preskoči prag, postavi se na zad- nje in iz sprednjih so naenkrat roke. Oči se mu svetijo kakor mački. Obližne s z rdečim jezi- kom in nič ne zine.

Kmet čuti, kakor bi mu kdo zabadal v hrbet in tilnik iglo za iglo, ali z očmi ne trene in ustne malomarno zateguje.

— Na, pij, pravi, če si zakaj!

Kozel stopi bliže, sključi se in sede h kmetu, ki se odmakne. Kmet ga gleda od strani, viha nos in reče:

— Sedi dalje od mene, na ono stran!

— Zakaj?

— Ker nesramno smrdiš!

— Saj gnoj tudi smrdi, pa si ga le vajan.

— Nak, kmetu pa ne smrdi gnoj, hudič! Vidiš, kako si ne- umen in kako nič ne veš! Kmetu gnoj lepo diši, tako mu diši ka- kor škricu gartoža! Gnoj je za kmeta smetana, ker je smetana za naše njive!

— Kako pa torej smrdim?

— Kakor bi cunjje palil, žgal kosti ali pa staro usnje, razlega kmet in viha nos, in še huje smrdiš! Odmakni se, trkajva preko mize!

Kozel sede res na drugo stran in spet pijeta in pijeta. Kmeto- ču iznova, postavi vrča na mizo in trči. In spet pijeta in pijeta. Kozel se liže, ali že ne more uje- ti vseh kapljic, ki mu uhajajo ob desni in levi strani ust v bra- do in kapljejo od tam na grdi in kosmati trebuh. Nenadoma priče- ka kašljati in kmet pokaže s ka- zalcem vanj:

— A-ha, pravi, sem te že u- gnal! Do grla ti sega vino! Še enkrat trči!

Trčita še enkrat in nagneta vrče. Kozel samo parkrat požre, postavi vrč na mizo in v tistem hipu omahne. Pade po črnih tleh in leži tam smrdljiv in kosmat.

Kmet potrka ob mizo in se za- dovoljno zahotota:

— Ugnal sem samega hudiča mlinar!

Brene pod mizo, ali mlinar smrdi in se ne gane.

— Zdej pa, pravi kmet, vržem oba skozi vrata in grem domov.

Umakne mizo k steni, tiplje za mlinarjem, zagradi ga, nese čez prag in vrže v travo.

— Ježeš pomagaj, zastoče mlinar in spi naprej.

Kmet gre nazaj, tiplje za ko- zlom, zagradi spredaj in zadaj, ali dvigniti ga ne more.

— Težka je, mrmra, mrha pe- klenka, kakor bi bila iz svine.

In še enkrat prime, močnejše se postavi na noge, ali ne dvigne ga.

— He, prekleti kocinar, mrmra, v vinskem hramu te pa ne pustim. Tudi pri babi bi te prej pustil, tukaj te pa ne bom!

In vnovič se postavi, zagradi spredaj in zagradi zadaj, ali ko- smatinea ne premakne. Stopi na- prepj, oprime glavo in skuša dvi- gniti samo prednji del. Ali gla- va se ne gane.

— He, se jezi, težak je ta ca- pin kakor cerkveni vogal. Kaj ima neki v sebi mesto mesa in kosti?

Stoji nad njim in spet čuti po- tilniku in hrbtu, kakor bi kdo zabadal igle v kožo.

— Zdej pa imam res hudiča, mrmra in groza se ga poloteva. Zgrabi naenkrat klobuk, zakle- ne vrata za seboj in teče na vso moč v dolino. Beži skozi gozd, in od desne in leve mahajo za njim smreke in bori, on pa rav- no toliko, da jim sproti uha. Leti čez njive in mlado žito ne- jevoljno šumi in ga žada. Po-

gleda kvišku, in luna se jezno smeri.

Kmet pa teče in teče skozi ti- ho vas in butne na vso moč ob vrata farovža. Ves je upehan, ne gleda nikamor drugam nego v kljuko. In ker dolgo nikogar ni, buta s čevlji v vrata, bije s pesti- mi po njih in vije kljuko, da od- meva dolgočasno po kamenitih hodnikih.

Čez dolgo časa prideta župnik in kuharica in mu odpreta. Ko izve župnik, kako in kaj, ga u- mije z blagoslovljeno vodo. To- takoj pomaga. Kmet gre domov in se spravi v postelji z ženo še tisto noč. Poslej ne preklinja in s hudičem nista bila nikoli več skupaj.

Pariški listi v vojni.

Berlinski listi priobčujejo za- nimiv dopis, ki ga je poslal pariški korespondent Windingen ko- danjski "Politiken" svojemuo li- stu o razmerah francoskega časo- pisja v vojnem času. Vojna je tu- di v tem oziru mnogo spremenila: mnogi poprej veliki in mogoč- ni listi so izginili, ozi

IZ STARE DOMOVINE.

ANJSKO. Še št. 14 na Dolenjski cesti v Linhartovo ulico št. 4 in Marije Bukovičeve za razširjenje izkuharške koncesije za prodajo kave.

ŠTAJERSKO.

Vinske cene. V "Allgemeine Weinzeitung" pravi nek poročevalec iz Štajerske: "Najbrž se bodo vinske cene prav dobro okrepile, če ne bodo naraščale. Sedaj se sicer popije manj vina, pa kasneje bode konzum zopet večji. Mnóžica bolnišnice in zdravilišča za vojake bo tudi rabila vina. Letina v Nemčiji in Švici je bila slaba; zlasti v Nemčiji bodo kupovali naše vino. Zato ne prodajamo prehitro letošnjega pridelka!"

Najvišje priznanje je izraženo župniku Leopoldu Koleneu v Zidanem mostu, ker je uspešno deloval za ranjence. Župnik je vsled napore zbolel, a je zopet ozdravel.

Požar. Iz Grada poročajo: V delavnici mizarske zadruga v Lagergasse je v izbruhnil velik požar, ki je delavnico s stroji vredno uničil. Zakrivil ga je delavec, ki je s svetilko tajal zamrznjeno surovo olje.

Prepovedani svinjski sejmi. Iz Maribora poročajo: Mestni svet je nadaljnje svinjske sejme iz aprovizacijskih ozirov prepovedal.

Junjski Slovenci. Celjski list "Deutsche Wacht" piše: Od častnika 87. pešpolka na severnem bojišču smo prejeli dopisnico s sledečo vsebino: "Dne 28. in 29. jan. je imel naš polk častna dneva. Vjeli smo 1 ruskega štabnega častnika, 1 nadporočnika in 700 Rusov. Pri tem si je pridobil naš polk največje zasluge. Divizijo je jako pohvalil sam feldmaršal nadvojvoda Friderik." — Zopet z drugega kraja se poroča: Imeli smo dva vroča spopada z Rusi. Prvič so nas napadli z veliko premočjo. Bile so hude ure in trdi boji. Rusi so se že zagrizli in udri li že čez naše črte: polk je stal nasproti slabemu bataljonu. Odposlali so proti ruskemu krilu en bataljon hrabrega štajerskega polka št. 87 in dve stotnjici 47. polka. Slovenci so naskočili štirikrat s "hura" Ruse, dokler jih niso vrgli nazaj. Ravnotako hrabro so se vojskovali vojaki 27. pešpolka na drugem krilu. Vjeli smo popolnoma tri ruske bataljone: Rusi, Poljaki, Judi, Malo- in Velikorški, Mongolci, Tataři, vse zmesano. Kmalu zatem se je izvedel silovit napad na našo sosednjo divizijo. Do večera je trajal boj, v katerem je dosegla divizija popoln uspeh; ujela je 6 častnikov in 700 neranjenih Rusov in je vrgla Ruse z velikimi izgubami nazaj.

Pegasti legar pojenjuje. Graški listi poročajo, da pegasti legar v taborišču galiških internancev v Thalerhofu pojenjuje. Smrtnih slučajev je dan za dnem manj. Ker so postavili dve novi baraki, se je prejšnja prenapolnjenost nekoliko ublažila, kar je tudi na širjenje bolezni vplivalo. Te dni so iz taboriščne bolnišnice odpustili 70 oseb, ker se je izkazalo, da nimajo pegastega legarja. V taborišču je doslej zbolelo na tej bolezni 5 zdravnikov; eden (dr. Mayer) je umrl, trije, dr. Layacker, dr. Pollack in dr. Horina, se zdravijo v graški deželni bolnišnici. Pri dr. Steindlerju, ki je došel šele pred kratkim iz Trsta v Thalerhof, se še pegasti legar ni z vsjo sigurnostjo dognal. Tudi v Kapfenbergu je zbolel en vojak v tamošnji ljudski šoli na pegastem legarju.

KOROŠKO.

Pogreša se od srede decembra Jakob Ogradnik, 7. pešpolk, 11. stotinja. Po njem poizveduje Matija Wutti, kmet, Ločilo, pošta Rekarjavas, Zilska dolina.

Iz ruskega vjetništva se je oglasil poročnik bosensko-hercegovskega pešpolka št. 2 Joško Šenk, absolvirani jurist iz Jezerškega. Piše, da je bil dne 20. decembra vjet, potoval cel mesec in se sedaj nahaja v Novo-Nikolajevsku v Sibiriji. Pismo je rabilo sem 26 dni.

Transport ranjencev. Med ranjenci, ki so došli v Celovec dne 15. februarja, je bilo veliko poljskih legionarjev in tudi nekaj ruskih vojakov.

Zastupila se je z lizolom 17letna Ida Lakner v Linseng v Celovcu.

loven. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico.

Snežen plaz je pokopal v Rublandu tovarniškega nadzornika Viljema Maurer.

Poročil se je Slavko Lukane, asistent južne železnice, z gđ. Greševnikovo iz Podklanca pri Spodnjem Dravogradu.

Z vlaka padel. Iz Krive vrbe se poroča: Z vlaka je padel črnovojnik Jožef Haas iz Milštata, ki je hotel dne 15. februarja v Krivi vrbi, kakor je rekel, po pivo, ko je vlak vozil v postajo. Skočiti je hotel z vlaka, ki je še vozil, pa mu je spodrsnilo in je oblezel hudo ranjen. Zlomil si je tudi nogo. Ko so ga za silo obvezali, so ga spravili v deželno bolnišnico v Celovec.

Grozna nesreča. Iz Podklostra poročajo: Strojnik v tovarni plajberske Unije na Zilici Jožef Kuhler se je podal dne 14. febr. v električno centralo, da opravi pri strojih, ki so čez dan stali. Ker Kuhlerja je predelgo ni bilo nazaj, je šla njegova žena za njim pogledat. Našla ga je na tleh za regulatorjem z razbito glavo in zlomljenimi udmi mrtvega. Regulatorjev gonilni jermen je bil raztrgan. Kuhler je bil star 47 let, pristojen v Glodnice ter zapuščena žena in pet otrok. V tovarni je bil uslužen že deset let.

Umrli je v Celovec zasebnik in hišni posestnik Frane Mayer, star 75 let.

PRIMORSKO.

Odklikovanje. Nadvojvoda Fran Salvator je podelil Antonu Marušiču, e. kr. postnemu uradniku v Gorici, v imenu cesarja bronasto kolajno za zasluge za Rdeči križ.

Električna napeljava po Furlaniji. Komisijončni odbor za kraje Kopriva, Rušiči, Krmin, Bračan, Medejo, Barujan in Mošo se je vršil dne 9. februarja. Črta je v zvezi z velikim omrežjem električnih napeljav po Furlaniji.

Sneg v Trnovskem gozdu. V občini Dol-Otlica je sneg zapadel tako visoko, da seže do prvega nadstropja ondotne šole in so morali izkopati poseben dohod do tega poslopja.

Prenehali je izhajati gorški "Gazzettino Popolare"; pravijo, da le za nekaj časa, ker je urednik Kerečevani bolan.

HRVATSKO.

Kmetje izražajo vsi želje. Iz Osjeka poročajo: Kmetjska zveza okraja Virovitica je na predlog velikega župana barona Adamovića sklenila odposlati pozdravne brzojavke na feldmaršala nadvojvoda Friderika, na nadvojvodo Evgena in grofa Tiszo; v zadnji brzojavki je bilo izraženo tudi upanje, da se bodo izpolnile opravljene želje Hrvatov.

Iščem MIKE BUTALA. Doma je iz Tanče gore št. 52 pri Črnomlju. V juliju leta 1903 je bil v Butte, Mont., na 110 E. Park St. Prosim cenjene rojake, če kdo ve kaj o njem in kje se sedaj nahaja, da mi poroča. Kdor mi more poročati natančne podrobnosti, dobi \$25 nagrade. — Joseph Stukelj, 205 — 8th St., Calumet, Mich. (3-3-34)

Kje sta moj sin JOŽEF in hčer JOŽEFA PRIMC? Doma sta iz Velikega Podljubna, fara Šmihel pri Novem mestu. Slišal sem, da se nahajata nekje v Pennsylvaniji. Kdor rojakov ve za nju naslov, naj mi ga blagovoljno naznani, za kar bom jako hvaležen, ali se mi naj pa sama javita. — John Prime, 1026 First St., La Salle, Ill. (20-23-3)

Farme

v slovensko-hrvaški koloniji.

Ako želite kupiti farmo ali semljo za farmo, ne kupujte prej, dokler se ne prepričate, kakšna prilika se vam nudi v slovensko-hrvaški koloniji v okolici Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kolonija obstaja sedaj že šesto leto ter je v njej kupilo farme že 160 slovenskih in hrvaških družin.

Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni tukaj, imajo razna gospodarska društva, kojih namen je, da pospešujejo blagostanje in napredek slovenskih in hrvaških farmerjev v oni okolici. Zato je dandanes lahko vsakemu našemu človeku pritiči tukaj z gospodarstvom in to s majhnim denarjem. Pišite po naš list "Good's Colonist", kjer lahko podrobneje čitate o teh kolonijah. Pošljemo ga vsakemu zastojni, brez razlike, ako želi kupiti farmo ali ne.

The James W. Good Company
Dep. 54 Ashland, Wis.
Box 161, St. Helens, Cal.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Browder, Ky. — Imena, kakor Milka, Milan so pristno slovenska, zato jih ne morete prevesti na angleško. Rabite jih tako kakor so. Ludovik je v angleškem Louis.

V TEM VOJNEM ČASU smo izdali zanimiv cenik vojnih knjig in razglednic, magičnih predmetov, spominskih žepnih rokov. Brez, listev, vankovskih knjig in še veliko drugih predmetov. Pošljamo ga rojakom zastojni. Pišite ponj.

SLOV. KNJIGARNA,
535 Washington St., Milwaukee, Wis.

POZOR, SLOVENKE!

Iščem Slovenko v starosti 30—35 let; tudi vdova brez otrok ni izključena. Iščem jo v svrhu, da bi mojim par mladoletnim otrokom nadomeščala mater. Tista, ki se razume na šivanje, ima prednost. Kraj je zelo prijazen. Torčje lepa prilika za pravo osebo. Na zahtevo pošljem tudi stroške za vožnjo.

John Doltar,
Box 384, Grass Valley, Cal.
(23-24-3)

Farme na prodaj

v državi Wisconsin.

IZMED DOBREGA NAJPOLEJŠE.
Štev. 1. Farma 80 akrov: 8 ak. obsejanih s travo. Tri poslopja, 1½ milje od letovišča. Blizu dve veliki žagi, kjer se vedno lahko delo dobi. Cena \$1000, takoj se plača \$400; ostalo na lahke pogoje. Lepa prilika.

Štev. 7. 40 akrov lepe valovite zemlje. Šola, trgovina, pošta in mlečarna blizu. Dovolj lesa za dom in prodajo. Cena \$500. Jako lahki plačilni pogoji.

Štev. 15. Farma 80 akrov: 4½ milje od postaje. Ijavna zemlja. 45 akrov obdelanih, ostalo ima precej dobrega lesa. Dvonedstropna hiša iz opeke. Veliki hlev, 10 glav goveje živine, par konj, mašinerija in orodje. Vse skupaj \$1500. Plačilni pogoji po dogovoru. Najlepa prilika.

Štev. 10. Farma 80 akrov: 35 akrov orane zemlje, ostalo pašnik in gozd. Ob glavni cesti. Telefon napeljan mimo. Vodnjak z izvrstno vodo. Velika hiša, hlev in druga gospodarska poslopja. To je farma za veliko familljo. Cena \$3000; takoj ena četrtina; za ostalo dosti časa.

Štev. 22. 45 akrov farma: 30 ak. očiščenih. Hiša, hlev. Vse potrebne naprave blizu. Ob glavni cesti. Cena \$1500. Takoj \$500. Ostalo na dolgo časa.

Štev. 21. Farma 80 akrov: 1½ milje od poste in železnice, 20 ak. orane zemlje. Dobra hiša, dva hleva, mlin na veter in dr. 2 konja, 6 glav gov. živine, 50 kokoši, vozovi in orodje. Vse skupaj samo \$3000, ako se v kratkem prodajo. Lahki plačilni pogoji.

Štev. 53. 40 akrov farmske zemlje s poslopji. Precej lesa. Cena \$800. Takoj samo \$250, ostalo na lahke pogoje.

Vse te kakor tudi mnoge druge farme, ki jih imam na prodaj leže v priznani najboljšem delu severno-srednje Wisconsinina. Pišite po cenik.

Poleg tega imam na prodaj tudi mnogo rodovitne neobdelane farmske zemlje po \$10 do \$20 akre. Zakaj potem plačevati več za slabšo zemljo in na slabšem kraju. — Moja večletna izkušnja in moje zastopništvo mi omogoča ponuditi rojakom ter izvanredne prilike v nakup. — Pišite ali pridite na:

LEO ZAKRAJSEK, D. 2.
državni nasel. zastopnik za Wisconsin in za Soo Line železnico,
309 First Ave., Milwaukee, Wis.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državah Illinois, Indiana in Wisconsin naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. OTTO PEZDIR, kateri je pooblaščen pobirati na ročnino za "Glas Naroda" in is davati pravoveljavna potrdila in ga rojakom toplo priporočamo. Sedaj je v Chicago, Ill. S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

OGLAS.

Cenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA iz najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. \$6.50, 27 do 28 gal. \$15.50, 50 gal. \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. \$12, 10 gal. pa \$25. Pri omenjenih cenah je všteti tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel. S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helens, Cal.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR

za leto 1915

Sedaj smo začeli razpošiljati naš Koledar za leto 1915 onim, ki so nam že poslali naročnino. — Letošnji koledar je izvanredno zanimiv ter vsebuje med drugim številnim štivom tudi znamenito razpravo načelnika tajne službe Zdrženih držav, Williams J. Flynna: "ČRNA ROKA IN NJE DELOVANJE", v kateri popisuje pisatelj resnično zgodbo, kako je s svojimi pomočniki zasledoval in konečno ugonobil zločinsko družbo, ki živi od izsiljevanj, ponarejanj in zavratnih umorov. Ze sama ta povest je vredna malo svote. Poleg tega je še nebroj drugega zanimivega, poučnega in zabavnega čtiva. Prepričani smo, da bo letošnji Koledar izvanredno ugajal našim čitateljem. Cena: 30c.

Ker je valed uvedbe paketne pošte poština za Koledar različna, veljajo za posamezne države sledeče cene:

Koledar stane 30 centov s poštnino vred za sledeče države:
Connecticut, Rhode Island, Delaware, District of Columbia, Maryland, Massachusetts, New Jersey, New York, New Hampshire, Ohio, Pennsylvania, Vermont.

Koledar stane 35 centov s poštnino vred za sledeče države:
Alabama, Maine, Florida, Georgia, Arkansas, Illinois, Indiana, Louisiana, Iowa, Oklahoma, Kentucky, Kansas, Michigan, Minnesota, Mississippi, Montana, North Dakota, South Dakota, North Carolina, South Carolina, Nebraska, Tennessee, Virginia, West Virginia, Wisconsin.

Za še bolj oddaljene države stane Koledar 40 centov s poštnino vred. — Te države so:
California, Washington, Oregon, Nevada, Arizona, Colorado, New Mexico, Wyoming, Utah in Idaho.

V naši podružnici Frank Sakser, 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O., pri L. Balantu v Barbertonu, O., in pri Frank Lebenu v Forest City, Pa., pri Charlesu Zgoncu in pri Jakobu Petrichu v Chisholm, Minn., pri Chas. Kartingerju, 3942 St. Clair Avenue, Cleveland, O., pri Antonu Kikelj, 1116 Franklin Ave., Youngstown, Ohio, pri Ivanu Pajku v novi zlatarski trgovini nasproti Conemaugh pivovarni na Chestnut St., Conemaugh, Pa., se prodaja naš Koledar po 30 centov.

Kdor naroči Koledar, naj se zira na to ceno.
Naročite ga pri:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
13 Cortlandt St., New York City.

HARMONIKE

vsaki kuharščinski vrsto izdelajemo in upravljamo po najnižjih cenah, a celo brezplačno in samovoljno. V popravu manjših vankov pošlje, ker sem še nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vmanjševanju kakor vse druge harmonike ter računam po delu katerikoli kake metova brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL
617 E. 62. St., Cleveland, Ohio.

DOMAČA NARAVNA OHIO — VINA

kakor Delaware, Catawba, Ives, in Concord prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

Concord rudeče vino:
Sod 6 gal. \$ 5.50
Sod 10 gal. 8.00
Sod 25 gal. 16.50
Sod 50 gal. 30.00

Catawba belo vino:
Sod 6 gal. \$ 7.00
Sod 10 gal. 11.00
Sod 25 gal. 24.00
Sod 50 gal. 42.50

Delaware belo vino, sod 10 galon \$13.00. Sod, 25 galon \$26.00. Sod 50 galon \$50.00.
Pri vseh teh cenah je vojni davek že uračunan. Vina so popolnoma naravna, za kar jamčim. Naročila je pridejati denar ali Money Order.

Kaj pravijo pisatelji, umejniki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užikom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga zelo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanje časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehotno pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem." Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zazlel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žajo križevet in učili vse narode....

Finančni minister Dumajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na prestojljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa pripravila ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.
Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d. V zalogi imamo tudi

Novo stensko mapo cele Evrope.

Cena ji je \$1.50.
Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljlatve tudi sedaj zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljlatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$17.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Podoba izza mladosti.

(Nadaljevanje).

"Uhožica!" vzdihne, "ko bi ti vedela s kakšnim sovražnikom se ima nocoj boriti tvoja mama! Trikrat ubožica — tvoja mama se bori brez upa na zmago. To peče, to! Koga naj zmagam? Kdo naj premeta mene?" Zopet je segla v nedrije po listek — krvavo rdeč listek, popisan s srčno krvjo: "Moja mala! Pridi ob 10. uri nocoj v hrastovo senco za domačo hišo. Petra ne bo nocoj; pije. Luna bo najina spremljevalka in varuhinja. Pridi, pridi, mala! Željino te pričakuje tvoj Karel!"

Petra res ni bilo domov, toda pričakovala ga je sleherni hip. Namestu Petra je prilomastil v hišo nekaj trenutkov predno je spravila dete počivat, pijan voznik in ji je izročil ta listek. Iz njega so jo gledale one nepozabne oči.

Iz njega so zlasti svetile besede: "Petra ne bo!" Zunaj se je dvignila megla. Mesece je pogledal na zemljo in se sočutno nasmehljaj svojim znanecem, češ: vidim vas, zopet vas vidim. Le pojte veselo! In fantje v sosednji vasi so prepevali: "Ze lun'ea sveti, mojga ljubčka še ni, kaj dela tak' dolgo, mudi — mudi!"

Minka je zabelelo v sreči. Ali niso bile krasnejše one noči, ko je bila še prosta in ko je še sanjala samo o gosposkem lovcu na klanec? Koliko prevare je do danes? Kaj se pa še pripravljaja, da jo potegne kakor morski val za seboj v globino, v blato, po-gubno?

Martiničevi nauki in krasne oči prorokovalca na klanec, bedno sedanje življenje in nekdanje sanje o srečnejši bodočnosti, o-glučela mati zunaj v kuhinji in pijani Peter v sosednji vasi, a slednjič ona sama z vabilom na tužni sestanek — vse to se ji je zmedlo v mladi glavi. Poleg tega jo je vabila na opozilo pot in ji je klicala njena mladost: — "Prosta si nocoj! Uživaj! Pojdi, hiti mi v naročje!"

In vendar jo je žgal listek na prsih vedno huje. Očitajo ji je sree že znano resnico: "Zakajl je on skvaril zlato mladost, obetal najslajnejšo bodočnost, strl slednjič tvoje peroti, dobro vedo, da te ne more zasubiti? Maščaj se mu! Kdaj laže! Orožje ti je v rokah, Minka! Samo Petru povej, pokaži mu listek ko se vrne, pa bo maščevana tvoja prezgodaj strta mladost." Sladka osvetla! Kri ji je vrela kakor hudourniki v možgane. Zdelo se ji je, da vsi kovači ne bi mogli tako razbijati, kakor tolčejo nje-žile na sencih. Kako lahko se o-sveti!

In vendar je bil to edini mož ki ga je ljubila zares. Ali naj se mu sedaj osveti? Ali naj vrne ne-milo za nedrago? Ne, tako neplemenita ne more biti!

Da, ko bi bil Karel drugačen! Mladostne sanje so se zopet dvignile izmed pozabljenih spom-inov: Minka je šetala z njim po hladnih sencih, pripenjala je evetje z aklobuk, popravljala s pajčolan in je mahala s svilenim solničnikom. Nosila je rokavice, gosposka krita, atlasove čevljič-ke in gospodinjila v visokih so-banah, ukazovala sobaricam, ki so glasno in tudi zavistno pri-znavale: naša gospa je najlepša dama v mestu! Ni čuda, če vse tišči za njo, kar moški živi in čuti!

Zdrnila se je in prebudila iz polsna. Strahoma je opazila, da še trepeče na kupu razdrapanih eunj v upu in strahu od rojstva pa do danes. Ali je moralo biti tako? Ali so vsega krive tiste o-či, sladke obljube in njena sle-pa zaupnost? Da je morala tudi ona obviseti na njih! — — — V strahu si je tedaj priznala v sr-cu, da v resnici še ljubi Karla. Toda ne! Tukaj imaš! — — — Ohupno začene listek v kot, pa v istem hipu se premisli, ga zo-pet pobere ter skrije v nedrije.

Ura deset. Težki udarci odme-vajo iz vasi, kakor da jo vabijo tudi oni na prepovedana tla. Min-ka potegne odejo črez glavo. Ta-ko se je še otrok hotela skriti sleherni nevarnosti. Stela je tre-netno, težke kot svinec in dolge kot večnost, videla njega z zapr-timi očmi v hrastovi senči, kako se željno ozira, kdaj se pokaže izza ogla njena postava...

Kaj pa, če bi vendar šla nocoj? Ne, to bi bil znak slabosti,

Tudi za pičico ga ne sme velja-ti! Ali je on storil vsaj za pič-ico tega, kar je obetal in učil?... Tako je vzdihovala v dvomih in mukah, a trenutki so bežali, naglo, hlastno.

V obupu se sklone nad malo Pavlo, kakor bi tam iskala po-moči. Vroče ji poljubi življenja in zdravja zardelo lice, tedaj za-čuti na prsih zopet žgoči listek. Proč z njim! Ali naj zavreže za-radi onih zapeljivih oči celo svo-je dete? Že je dignila roko, da bi zagnala listek drugič v kot. Tedaj začuje zunaj stopinje. Ali ni to on? Ko bi se drznil! Da, ka-kal jo je in slednjič spoznal, da je ne bo, pa jo je šel iskat tja, kjer je najde gotovo. Njega je opil, sedaj je pa — svoboda sam-o zanj. O nesrečna svoboda! — Karel, tega ne dosežeš! Listek je v resnici zares sfrčal za vrata in Minka za njim napol oblečena, da bi zaklenila vsiljenju. Tedaj se ji je zdelo, da bi tile koraki utegnili biti vendar le Petrovi. Težki so in prenerodni, da bi bi-li gosposki. Peter je pil in se o-pil, zato kolovratni po stopnjicah. O, da bi bil le Peter!

Sto in tisoč misli ji je rojilo po glavi, sto prošenj v nebo, sto vzdihov za rešitev, ko zares pri-kovalati Peter in zaropče s pestjo po durih. Urno mu odpre, ga prime za ramo, da se ni zvr-nil kakor klada na njo in na o-troka, ga pomiri in mu pomaga, da je sezul črevlje. O tej priliki ni pozabila pobrati listka na tleh in ga skrivaj stlačiti v žep. Po-tem je položila moža na posteljo in mu ne brez razburjenosti jela razkrivati dosedanj strah pred — Karlom, skrbno zamečevši no-čojšnje vabilo.

Peter je škripal z zobmi in ni mogel zaspati v noč, dasi je bil močno vinjen, Minka, meneča, da si s tem olajša sree, je poslej trepetala v strahu, če je bilo prav, da je možu razkrila boja-zen pred Karlom, ko je vendar rada zrla v tiste krasne oči, raj-ša kot v lastno srečo.

Burno se jima je poslej snova-lo življenje.

Minka se je rešila ene nevar-nosti, pa se je hkratu zapletla v sto drugih. Peter je postal neza-upen do nje, molčeč, škripal je z zobmi, nele na samem, tudi do-ma pri mizi in kadar je, hoteč se udobrovoljiti, pestoval otroka ob ognjišču. Kljel je, krčil pesti in se oziral na cesto, pa gor na klan-ec, kamor so še vedno skrivaj in očitno uhajali tudi pogledi nje-zove ženke.

Oni večer, ko je Petru tožila, kako se boji Martiniča, je drže-tala po vsem telesu, a poslej ji je hrletelo sree vsako noč v bojaz-ni, da je Petra kje zunaj zmogla jeza in je skrivoma počakal na-sprotnika. Znano ji je bilo, da nosi Karel s seboj samokres, do-ma pa ima psa, puške, bodalo, no-že... Z njim ne bo lahek boj. Zopet ji je bežal spomin v nedav-no minole čase, ko je s tresočo-roko v Karlovem stanovanju sa-ma prijemala to orožje, zaupno se smehljala Martiniču in mu po-magala izpopolnjevati drzne na-črte v rešitev človeštva. In začel-a se že bati za oba.

Izkušala je z mirno, prepriče-valno besedo vplivati na moža. Toda dosegla ni drugega, nego da je tedaj nekega dne mož prvi-č iztegnil roko po njej. "Ti se zagovarjaš lumpa? Ali si morda zato boljša od njega? Na-a-a!"

To se je poslej ponavljalo več-krat, prevečkrat. Peter je izstajal z doma redno večer za večerom. Šele jutranja zora ga je spremila na ležišče, kjer je hro-pel, smrčal, kljel in krčil pesti do poldneva. Kupčija je izostala, za-služek prenehal, kup nabranih eunj se ni višal in nihal v kotu kakor prejšnje čase — gotov znak gospodarjeve podjetnosti in mar-ljivosti. Začelo se ga raznašati podgane, razjedale so ga in na-pavljale v njem gnezda.

Minka je opozorila Petra na to važno izpremenje v hišnem red-u, na nastopajočo bedo in nje ža-lostne posledice, a konec je bil za oba skrajno nepovoljen.

Bližala se je zima. Noči so bi-le hladne. Sosed je trdil neko ju-tro, da je pri vodnjaku že videl led, in Peter se mu je zarezal prezirljivo nasproti, da je že več ju-ter domov grede vohal pristno slano, ki pa ni posmodila, ker jo je povodila pred solneem nastala megla. Prav grdo so se mu zopet zavila usta, ko je končal svojo trditve, zakaj v njem je dozore-val načrt, kako bi izpodkopal Martiniča, ko ga najde na prepo-vedanem potu. Sled se pozna na rosnih tleh, sled se pozna tudi na slani. S tem se mu je zdelo, da

SLOVENSKO ZAVETIŠČE. GLAVNI ODBOR: Predsednik: Frank Sakser, 23 Cortland St., New York, N. Y. Podpredsednik: Paul Schneller, Calumet, Mich. ... DIREKTORIJA: Direktorji obetosti in jednega zastopnika od vseh Slovenskih podpornih organizacij, od vseh Slovanskih listov in od vseh samostojnih društev.

mu je pomagala sama narava bli-že k zvršetku. Pri hiši je bilo treba drv, ste-lje, živeža. Obleke ni poznala Minka že nekaj let drugačne ne-go vsakdanjo. Prejšnja krasna krila je poprodala v sili in poza-stavila brez nade, da bi jih kdaj rešila. Denarja ni bilo za krst, za botrinje, za njo na dveh porodi-h in za vpeljevanje v cerkvi. Ali naj da Peter? Odkod, ko on sam komaj donaja za največje potre-be. Sedaj je pa vse še na slab-sem, ker ne donaja Peter ničesar, marveč je prodal konja za slepo eno, zapil za konjem še voz in konjsko opravo. Peter pa pije še, pije na kredo, pije, karkoli mu penudi kdo. Obleke je bilo treba njemu, o-trokoma in njej, a Peter se ni staral zato, ako je prespal ob ne-deljah podnevi za plotom kar v vsakdanjih epah. Zvečer je zbral poslednje novce in jih je nesel v vas za žganje. To ga je najbolje ogrelo. Ob takšnih večerih je trpela Minka doma stotere muke. Eden ali oba! Ta klic ji je odmeval v

Frank Petkovšek Javni Notar (Notary Public) 718-720 MARKET STREET WAUKEGAN, ILL. PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana, sdravila. PRODAJA vošne listke vseh prekomer-skih črt. POŠILJA denar v stari kraj sosesljive in pošteno. UPRAVLJA vse v notarski posel spad-joča dela.

ZASTONJ deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON) Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več red-nimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kakih na-sih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri THE AMERICAN TOBACCO CO., Premium Dept., 490 Broome St., New York, N. Y. (Ta ponudba ugane 31. decembra 1915.)

- NAŠI ZASTOPNIKI, kateri so pooblaščen pobarati naro-čino za "Glas Naroda" in knjige, ka-kor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle: Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar. San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin Denver, Colo.: John Debevc in A. J. Terbovc. Leadville, Colo.: Jerry Jannik. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Co-stello (The Bank Saloon). Walsenburg, Colo.: Ant. Sattich in Frank Blatnik. Clinton, Ind.: Lambert Bolskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, 835 Aurora Ave. Oglesby, Ill.: Math. Hrbarnik. Depue, Ill.: Dan. Badovtnac. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Za-letel in Frank Bambich. Mineral, Kans.: John Stalc. Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin. St. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Pošek. Springfield, Ill.: Matija Barborič. Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kernc. Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos. Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kocb. Detroit, Mich. in okolica: Joseph Glasč. Marquette, Mich. in okolica: B. Kotisan. St. Banga, Mich. in okolica: M. D. Likovč. Aurora, Ill.: Josip Fuglan.

- Greenburg, Pa. in okolica: Venc-slav Palčič. Irwin, Pa. in okolica: Frank Dem-bar. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja. Marianna, Pa. in okolica: Frank Gottlicher. Meadow Lands, Pa.: Georg Schults. Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček. Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik. Ignaz Magister, Z. Jakše in U. R. Ja-koblich. Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj. Steelton, Pa.: Anton M. Papčič. West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan. Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel. Tooe, Utah: Anton Palčič. Winterquarters, Utah: Louis Bla-sich. Black Diamond, Wash.: Gr. Porents. Ravensdale, Wash.: Jakob Rom-šak. Davis, W. Va. in okolica: John Bro-sich. Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocljan. Grafton, Wis.: John Stampfel. Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik. John Vodovnik in Frank Meh. Sheboygan, Wis.: Anton Starich in Frank Sepch. West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič. Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich. Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

NAZNANILO IN PRIPORO-ČILO. Vsem našim cenj. naročnikom in ostalim rojakom v Newburgh (Cleveland), Ohio, in okolici naz-nanjamo, da je za tamojnji okraj naš zastopnik g. JAKOB RESNIK, 3599 E. 81. St., Cleveland, O., kateri ima pravico pobirati naro-čino za naš list in knjige ter zato izdajati pravoveljavna potrdila, vsled česar ga rojakom najtopleje priporočamo. Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO IN PRIPORO-ČILO. Cenjenim rojakom v zapadni Pennsylvaniji naznanjamo, da jih bode v kratkem obiskal naš po-sebni zastopnik g. VENCESLAV PALČIČ, ki je pooblaščen pobirati naro-čino na naš list in knjige ter iz-dajati veljavna potrdila, vsled česar ga rojakom toplo priporo-čamo. Upravništvo Glas Naroda.

Samo pri meni se dobe patentirana in garanti-rana sdravila: za rast in proti upadanju žensk in moških las, kakor tudi za rast moških brk in brade; za reumatizem kostelov ali trganje v nogah, rokah in križu, za rane, opekline, bule, ture in krasle i. t. d.; za kurje očesa, bradavice, potne noge, ozelbine i. t. d.; za vsakemu zdravim človeku, ki se zdravi brez uspeha rabi. Pišite takoj po emk. "Kolestar" in žepno knjigo pošiljam za-astonj; knjizica velja za vsakega 5 dolarjev ki jo srečite. JACOB WAHČIČ, Cleveland, Ohio, 1692 E. 64th St.

Za en dolar Jobite dnevnik "Glas Naroda" SKOZI ŠTIRI MESCE. "Glas Naroda" izhaja v šestih letih na 30 straneh. V njem naj-lete važnoje vesti vsakega dne vesti iz stare domovine in savi mive povesti. Vse esobje lista je organizirane in spada v strokovne vrste.

Prosti nasvet in infor-macije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljen-cem, ki so bili osleparjeni, oropa-ni ali s katerimi se je slabo ravnalo. Brezplačno se daje nasvete pri-seljencem, kateri so bili oslepar-jeni od bankirjev, odvnetikov, tr-gocev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljeval-cev, kažipotov in posestnikov go-stiln. Daje se informacije v naturali-zacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za dr-žavljanke listine. Sorodniki naj bi se sestali s pri-seljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office. DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT (State Department of Labor) BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION. Urad v mestu New Yorka: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure jutraj do 5. popoldne in v sredo sveder od 8. do 10. ure.

Najmodernejša TISKARNA "GLAS NARODA" Izvršuje vsakovrstne tiskovine po nizkih cenah. Delo klasno. Izvršuje prevode v drugi jeziki. Unifikano organizirano. Posebnost se družvena pravila, okretajca, pamflet, omilki itd. Vsa naročila pošljite na: Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Veliki vojni atlas vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil. Obsega 11 raznih zemljevidov, na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika. Cena samo 25 centov. Manjši vojni atlas obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev. Cena samo 15 centov. Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države. Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust. Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Compagnie Generale Transatlantique (Francoska parobrodna družba.) Direktno črta do Havre, Pariza, Svico, in mesta in Ljubljana. Poštne parniki so: "LA SAVOIE" na dva vikenda, "LABORABLE" na dva vikenda. Ekspresni parniki so: "Chicago", "La Touraine", "Rochambeau" in "Niagara". Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK. Poštne parniki odplujejo vedno ob sredah in pristan- 57. N. B. NAJBOLJŠA "SLOVENSKO-ANGLEŠKA" Prirejena za slovenski nar- delovanjem več strokovnih založila Slovenic Publishing Cortlandt Street, New York. Cena v platnu vezan \$1.00. Rojaki v isto v poštnici Fr. Sakser, 1694 St.